

[Jytte Andersen]

forhold osv., ikke behandles på en bredere basis.

For det tredje må det betragtes som stridende mod almindelig retsopfattelse, at en administrativ instans kan træffe afgørelse om udvisning.

Disse tre forhold er baggrunden for, at socialdemokratiets kongres rejste kravet om en styrkelse af indvandrenes retsstilling og om oprettelse af en civil instans og endelig et krav om, at udvisning kun bør ske ved grov kriminalitet.

Vi konstaterer med tilfredshed, at det af redegørelsen fremgår, at ministeren har fremskyndet fremmedlovudvalgets arbejde i spørgsmålet om domstolskontrol. Men det er med beklagelse, vi samtidig må konstatere, at spørgsmålet om et civilt organ ikke kan færdiggøres på grund af det omfattende arbejde på hele fremmedlovområdet. Selv om udvalget søger at fremskynde sit arbejde mest muligt, vil jeg dog gerne udtrykke et håb om, at spørgsmålet om et udlændingeråd el. lign. kan fremskyndes yderligere.

En væsentlig forudsætning for at kunne føle sig som ligeværdig borger er naturligvis, at man har mulighed for at øve indflydelse på det samfund, man lever i. Det lokale samfunds beslutninger har også betydning for indvandrenes hverdag. Kommunale faciliteter er indvandrerne også betalere til og brugere af. Det er derfor naturligt, at indvandrerne efter 3 års ophold bør have stemmeret og valgbarhed for herigennem også at kunne tage politisk og økonomisk ansvar.

Indvandrere og danskere må respektere hinandens kulturelle baggrund, hvis indvandrerpolitikken skal lykkes. Heri ligger en udfordring til hele vor informationsvirksomhed. Jeg vil gerne understrege, at jeg finder, at det er lige så vigtigt at bibringe danskere viden om de fremmede kulturer, som det er at bibringe indvandrere viden om det danske samfund. En gensidig tolerant holdning betinges ganske enkelt af viden. Dansk sprogkunnen og samfundsorientering er en betingelse for at kunne færdes og orientere sig. Dette stiller store krav til vores uddannelsessystem. Modsat stiller det også store krav til indvandrerne om at deltage i undervisningen.

Det er jo ingen hemmelighed, at indvandrere har et andet familie- og kulturmønster, et mønster, hvor manden spiller den dominerende rolle og kvinden efter vor opfattelse

lever en isoleret tilværelse. Vi finder, at det er nødvendigt at lægge pres på manden for at få ham til at forstå, at begge parter i familien skal lære dansk. Socialdemokratiets krav om ligestilling har i stor udstrækning vundet udbredelse i samfundet som helhed. Kravet er et udtryk for en opfattelse af, at alle mennesker er ligeværdige. Denne opfattelse gælder også for indvandrerkvinderne, som har krav på at blive betragtet som ligeværdige borgere i samfundet. Også indvandrerkvinderne har krav på en selvstændig placering, har krav på at kunne færdes frit og på lige fod med andre borgere. Derfor må de mandlige indvandrere forstå, at vi ikke kan acceptere, at en stor del af indvandrergruppen, nemlig kvinderne, reelt afskæres fra muligheden for at færdes med danskere som ligeværdige borgere.

Den mest udsatte og sårbare gruppe blandt indvandrerne er børnene og de unge. Vi har en særlig forpligtelse over for denne nye generation af danskere. Risikoen for, at børnene og de unge bliver tabere, er uhyggelig stor. Både de kulturelle forskelle og de sproglige barrierer udgør en fare for, at børnene ikke udvikler sig til velfungerende medborgere. Risikoen for, at denne nye generation vil komme til at udgøre et proletariat uden reelle muligheder for at skabe sig en rimelig tilværelse, er iøjnespringende.

Behovet for en særlig indsats på en række områder over for disse børn er stort. Spørgsmålet er, om vort system overhovedet kan klare denne opgave så godt, som vi gerne ville. Folkeskolen er den institution, som først og fremmest skal leve op til disse krav. En integration i det danske skolevæsen med respekt for deres egen kultur betinger, at både danskundervisningen og modersmålsundervisningen har kvalitet og lærdighed. Både danskundervisningen og modersmålsundervisningen hviler i dag på en filosofi om, at børnene så hurtigt som muligt skal integreres i danske klasser, og at de samtidig har mulighed for at vedligeholde deres modersmål. Spørgsmålet er, om vi har fundet den rigtige balance, om vi har fundet den rigtige form og struktur, og om vi bruger ressourcerne til de fremmedsprogede elever godt nok.

Modtagelsesklasser har i dag 12 elever ved årets begyndelse og 15 timers undervisning som ugentligt minimum. Erfaringerne viser, at dels stiger antallet af elever i årets løb,